

გერი ნორთი და მისი წიგნი „ბიბლიის ეკონომიკური კომენტარები“

ინეზა გაგნიძე

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ქართველი მეცნიერებისა და დაინტერესებული მკითხველისთვის ნაკლებადაა ცნობილი გერი ნორთის ნაშრომი „ბიბლიის ეკონომიკური კომენტარები“. სამხრეთ კალიფორნიაში დაბადებული გერი ნორთი არის 8825 გვერდიანი წიგნის ავტორი, რომელზეც ის 37 წელი მუშაობდა. ჩვენი ნაშრომი მოიცავს მოკლე ინფორმაციას ავტორისა და თავად წიგნის შესახებ. გერი ნორთმა დოქტორის ხარისხი მიიღო კალიფორნიაში რივერსაიდის უნივერსიტეტში. ის ასევე სწავლობდა ავსტრიის ეკონომიკურ სკოლაში და შეეცადა მოეხდინა აქ მიღებული ცოდნისა და თეოლოგიის სინთეზი. ავტორი ასაბუთებს, რომ არსებობს მხოლოდ ქრისტიანული ეკონომიკის თეორია. ვფიქრობთ, გერი ნორთის წიგნის გაცნობა ქართველი მეცნიერ-ეკონომისტებისა და დაინტერესებული მკითხველისთვის კიდევ მრავალი საინტერესო კვლევის საფუძველი გახდება.

საკვანძო სიტყვები: ბიბლია, ქრისტიანული ეკონომიკა, ეკონომიკური კომენტარები

გერი ნორთი გაიზარდა სამხრეთ კალიფორნიაში. 1961-1963 წლებში ბაკალავრიატში სწავლის დროს ნორთი გაეცნო ავსტრიული სკოლის ეკონომისტების ნაშრომებს, მათ შორის ლუდვიგ ფონ მიზესის, ფრიდრიხ ჰაიეკისა და მიურეი როტბარდის. იმავე პერიოდში ის გაეცნო კონსერვატორი თეოლოგის რუსას ჯონ რაშდუნის ნაშრომებს. ნორთმა ცხოვრების მიზნად დაისახა ავსტრიული სკოლისა და კონსერვატორი თეოლოგის რაშდუნის ნაშრომების სინთეზი. 1972 წელს გერი ნორთმა კალიფორნიის რივერსაიდის უნივერსიტეტში მოიპოვა ისტორიაში ფილოსოფიის დოქტორის ხარისხი. მისი დისერტაცია მიეძღვნა საკუთრების საკითხს 1630-1720 წლების პურიტანულ ახალ ინგლისში.

გერი ნორთმა თავის ნაშრომზე „ბიბლიის ეკონომიკური კომენტარები“ 37 წელი იმუშავა და საბოლოოდ ნაშრომის მოცულობა 8825 გვერდია. ეკონომიკური კომენტარები გაკეთებულია როგორც ძველ, ისე ახალ აღთქმაზე. ეს დიდტანიანი ნაშრომი შედგება ავტორის მიერ წლების მანძილზე შექმნილი პუბლიკაციებისგან. ავტორი წერს, რომ ნაშრომში მსჯელობის, ინტერპრეტაციის მცდელობაა იმის ასახსნელად, თუ როგორ გამოიყენებოდა ძველი აღთქმის ეპოქის კანონები და მოცემულია იმის მაგალითები, თუ როგორ გამოვიყენოთ ისინი თანამედროვე პერიოდში თეორიასა და პრაქტიკაში. ავტორის სურვილი იყო მის ნაშრომს გაეძლო წლებისა და საუკუნეებისთვისაც კი და დარჩენილიყო, როგორც ეკონომიკასა და იურისპუდენციაში ბიბლიური კანონის კონკრეტული გამოყენების მაგალითი.

გერი ნორთის ნაშრომი დიდი მოცულობისაა. ის აღნიშნავს, რომ შემოკლებული ტექსტი საკითხავად რთულია, იოლია რომელიმე არგუმენტზე გამოგრჩეს მნიშვნელოვანი ნაწილი და შესაძლოა მკითხველი არასწორ ინტერპრეტაციამდე მივიდეს. მეორე მხრივ, მისი აზრით გრძელი, ჩანართებიანი არგუმენტების დამახსოვრება რთულია. ამიტომ ავტორმა გრძელი არგუმენტაცია დაყო მართვად ნაწილებად, განყოფილებებად და ქვეგანყოფილებებად. ასევე, ყველა თავის ბოლოს მოცემულია შეჯამება.

ნაშრომის შესავალ ნაწილში ავტორი სვამს კითხვას – თუ რატომ უნდა ნავიკითხოთ წიგნის ერთი ან მეტი ტომი? საამისოდ ის მკითხველს შეკითხვითვე პასუხობს – სურს თუ არა ინდივიდის იცოდეს სწორი პასუხები შემდეგ კითხვებზე:

- რას ასწავლის ბიბლია ეკონომიკის შესახებ?
- რატომაა აუცილებელი ბიბლიური ეკონომიკის თეორიის ცოდნა სამყაროს სწორად გასაგებად?
- რატომაა აუცილებელი ბიბლიური ეკონომიკის თეორიის ცოდნა თავად ბიბლიის სწორად გასაგებად?
- რატომ უთმობს ბიბლია ასე დიდ ადგილს ეკონომიკას?
- როგორ უნდა მართოს ქრისტიანულმა საზოგადოებამ ეკონომიკა სწორად?
- რისი გაკეთება სურს ღმერთს თქვენი ქონებით?
- რატომ გგონიათ რომ არ გაქვთ სიმდიდრე, როცა სინამდვილეში მას ფლობთ?
- გაქვთ ღმერთის ვალი?
- რას შეიძლება კანონიერად მოელოდეთ ღმერთისგან?
- როგორ უნდა გადანყვიტოთ, როგორ მოექცეთ თქვენს სიცოცხლეს?

მოსეს კანონების შესწავლისას ქრისტიან მკვლევარს ესაჭიროება ჰერმენევტიკა¹ – ბიბლიის განმარტების პრინციპი. ეს უპირველესად საჭიროა იმის გამო, რომ: განისაზღვროს, რომელი კანონები შეიცვალა ქრისტეს სიკვდილით, აღდგომით და ამაღლებით და რომელი – არა. როდესაც ნორთმა დაასრულა მუშაობა ლევიტელთა წიგნის კომენტარების ოთხტომეულზე, ის მივიდა დასკვნამდე, რომ მოსეს კოდექსში იყო უფლების ოთხი დამოუკიდებელი კატეგორია:

1. მიწის კანონმდებლობა (ისრაელი);
2. კანონები საოჯახო მეურნეობაზე (ოჯახები/ტომები);
3. სამღვდელმთავრო კანონები;
4. ტრანსსასაზღვრო კანონები.

ახალ აღთქმაზე მხოლოდ მეოთხე კატეგორია ვრცელდება. ნორთი შეეცადა ყოველი ეკონომიკური კანონის კლასიფიცირება მოეხდინა ამ ოთხმაგ სისტემაში. ამგვარად, მან დასვა ორი შეკითხვა:

1. როგორ უნდა იქნეს გამოყენებული კანონი ძველ აღთქმასთან შესაბამისობით?
2. როგორ უნდა იქნეს გამოყენებული კანონი ახალ აღთქმასთან შესაბამისობით, თუ ის კიდევ სადმე გამოიყენება?

ავტორი თავის თითოეულ კომენტარს იწყებდა ასე: განსაზღვრავდა ბიბლიის მონაკვეთის თეოცენტრულ მიმართულებას. ღმერთს ეკავა ცენტრალური ადგილი, ადამიანს – არა. ის მიუთითებდა – ანალიზი უნდა დავიწყოთ იმით, თუ რას ელის უფალი და რატომ, და არა იმით, თუ რას ელოდება ადამიანი და რატომ?

ავტორი საინტერესოდ აღნიშნავს, რომ მისი ეკონომიკური კომენტარებისა და ქრისტიანული ეკონომიკის კრიტიკოსებს დიდი შრომის განევა მოუწევთ ეგზეგეტიკურად² დასაბუთებული ალტერნატივის შესაქმნელად. ის არ ელოდებოდა, რომ რომელიმე მათგანი ამას შეძლებდა. ის წერდა – მათ უნდა შექმნან ალტერნატივა. როგორც ძველი ანდაზა ამბობს – „თქვენ ვერ გაიმარჯვებთ

¹ ჰერმენევტიკა - ერთ-ერთი უძველესი ტრადიციული და უნივერსალური თეორია ტექსტის ინტერპრეტაციისა და გაგებისთვის. შუა საუკუნეებში მას ბიბლიის განმარტებისთვისაც იყენებდნენ.

² ეგზეგეტიკა - (ძვ. ბერძნ. „განმარტება“, „გადმოცემა“) - სასულიერო მწერლობის დარგი, რომელიც მიზნად ისახავდა ბიბლიური ტესტების ახსნა-განმარტებას.

რაიმეზე, არაფრის გამოყენებით. მაგრამ რა იქნება მათი „რაიმე“? ჯერ-ჯერობით ასეთი „რაიმე“ არ არსებობს. ავტორის აზრით, ნიშნავს ეს თუ არა რომ – „ქრისტიანული ეკონომიკის დასაფუძნებლად ყველა წინამორბედი მცდელობა არასრულყოფილი იყო? დიახ. უფრო იმედისმომცემი, ვიდრე ეგზეგეტიკური? დიახ. როგორც ნაადრევი? დიახ. როგორც უმისამართო? არა“ (North, 2012, xv).

გერი ნორთი გაქრისტიანდა 17 წლის ასაკში. მან 20 წლის ასაკში უკვე იცოდა, რომ უნდა დაენყო წერა ქრისტიანული ეკონომიკის შესახებ. მაშინ მას ვერც კი წარმოედგინა, რომ ასეთი დიდი მოცულობის მასალაზე მოუწევდა ინტელექტუალური შრომა. მას ასევე უნდა ეზრუნა ნაშრომის გამოსაცემად საჭირო თანხის მოძიებაზეც. როდესაც მას ეკითხებოდნენ, რომ არსებობს კი ქრისტიანული ეკონომიკის თეორია, საერო თანამედროვე ეკონომიკის თეორიის გარდა? ის პასუხობდა რომ – მხოლოდ ქრისტიანული ეკონომიკა არსებობს და არა სხვა. მას ხშირად უმეორებდნენ, რომ არ არსებობს ქრისტიანული ეკონომიკა. მას ამას უმტკიცებდნენ დოქტორის ხარისხის მქონე ათეისტი ეკონომისტები. გერი ნორთი კი ამბობდა, რომ აუცილებელი იყო ისეთი ფუნდამენტური, ყოვლისმომცველი ნაშრომის შექმნა ქრისტიანულ ეკონომიკაზე, როგორიც ადრე არ არსებობდა.

არსებობს ნიგნები, მათ შორის ნორთის ავტორობით „ქრისტიანული ეკონომიკა“ (1973), რომელშიც მან სცადა ზოგიერთი ასპექტის შესწავლა და არა ყოვლისმომცველი ტრაქტატის შექმნა, როგორიცაა ადამ სმიტის „გამოკვლევა ერთა სიმდიდრის შესახებ“ ან ლუდვიგ ფონ მიზესის „ადამიანთა ქცევა“ (1949). ნორთის აზრით, ზოგიერთ ნაშრომში, თითქოსდა იცავენ ქრისტიანულ ეკონომიკას, მაგრამ სინამდვილეში ისინი პოპულარობას უწევენ თავისუფალ ბაზარს ან კეინზიანურ ეკონომიკას რამდენიმე ბიბლიური ციტატის გამოყენებით.

ვიდრე ვინმე დაწერდეს ყოვლისმომცველ ტრაქტატს ქრისტიანულ ეკონომიკაზე, მას სჭირდება ბიბლიაზე სისტემატური კომენტარები, რომელშიც ბიბლია განხილულია, როგორც ეკონომიკური განხილვებისა და პრაქტიკული მიდგომის გზამკვლევი. რატომ წუხდა ასე გერი ნორთი? იმიტომ, რომ ის ფიქრობდა, როცა ვინცებთ რთული ეკონომიკური თოერიების აგებას ბიბლიის სახელით და არ ვიცით, რომ ბიბლია ეკონომიკას ეხება, მაშინ ჩვენ „ბრმად მივფრინავთ“. გერი ნორთი აღნიშნავს, რომ ეს ნაშრომი საიმისოდ შექმნა, რომ უპირველესად საკუთარი თავისთვის გაეცა პასუხი კითხვაზე: არსებობს თუ არა უნიკალური ბიბლიური ეკონომიკის თეორია? მან იცოდა, რომ ვიდრე თავად არ შექმნიდა ასეთ ნაშრომს, კითხვას ზუსტ პასუხს ვერ გასცემდა.

ზემოთ აღვნიშნეთ, რომ ნორთმა 1973 წელს დაიწყო მცირე ფორმატის ნაშრომზე მუშაობა, რომელიც, როგორც თავად ფიქრობდა მიიყვანდა ქრისტიანული ეკონომიკის შესახებ ტრაქტატის შექმნამდე.

გერი ნორთი იმედოვნებდა, რომ მკითხველი გაისიგრძეგანებდა შრომის იმ ამპლიტუდას, რაც მან გასწია დასახული მიზნის მისაღწევად, როცა ის გაეცნობოდა ბიბლიის პირველ თავზე „დაბადება“ გაკეთებულ მის ეკონომიკურ კომენტარებს. ის აღნიშნავდა – არავინ უნდა დაეჭვდეს, რომ ბიბლია ბევრს გვეუბნება ეკონომიკაზე. შეიძლება მკითხველი ჯერ კიდევ არ არის დარწმუნებული, რომ არსებობს ქრისტიანული ეკონომიკა, მაგრამ ის კი უნდა აღიაროს, რომ ბიბლიაში ბევრი ეკონომიკური მონაცემია.

გერი ნორთისთვის პირველი დასტამბული ნაშრომი იყო „მარქსის რევოლუციის რელიგია“ (1968) – მარქსის მოსაზრებების კრიტიკული ანალიზი, მის ეკონომიკურ თეორიასთან ერთად. ნორთი ადრევე მიხვდა, რომ „ადამიანთა გონებისთვის ბრძოლა XX საუკუნეში, უპირველეს ყოვლისა იყო ბრძოლა კომუნიზმსა და ქრისტიანობას შორის, და რომ ეს ომი შეეხო ცხოვრების ყველა სფეროს“ (North, 2012, xvii). ის წერდა – „ესაა ომი, რომელიც აღარ გრძელდება – კომუნიზმი დამარცხდა ყველაზე სანახაობრივი კოლაფსით, რაც კი მომხდარა ინტელექტუალურ და ინსტიტუციურ ისტორიაში“ (North, 2012, xvii). ეს ნორთმა ნახა წინა საუკუნის 90-იანი წლების და-

საწყისში, როდესაც, ერთი მხრივ, მეორადი წიგნების მალაზიაში მარქსის ნაშრომები 1\$-დ იყიდებოდა (ვინაიდან დაინტერესებული მყიდველი უკვე აღარ იყო). და მეორე მხრივ, ერთი გასროლის გარეშე, 1991 წლის დეკემბერში დაიშალა მსოფლიოში ყველაზე დიდი იმპერია.

ვფიქრობთ, გერი ნორთის წიგნის „ბიბლიის ეკონომიკური კომენტარები“ გაცნობა ქართველი მეცნიერ-ეკონომისტებისა და დაინტერესებული მკითხველისთვის კიდევ მრავალი საინტერესო კვლევის საფუძველი გახდება.

აღსანიშნავია, რომ სამეცნიერო კონფერენციის „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“ წლების მანძილზე ცხრაჯერ ჩატარებით (ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, წმ გიორგი მთაწმინდელის სახელობის გორის გიმნაზიაში, ბოლნისისა და მესტიისა და ზემო სვანეთის ეპარქიებში) და შემდგომ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაზე „გლობალიზაციის გამოწვევები ეკონომიკასა და ბიზნესში“ დამოუკიდებელი სექციური მუშაობით საქართველოში აქტიურად დაიწყო და მიმდინარეობს კვლევები ქრისტიანული სწავლების, ეკონომიკისა და ბიზნესის საკითხების ერთობლივად განხილვის მიმართულებით. აღნიშნულ პერიოდში საკონფერენციო მოხსენებები მზადდებოდა როგორც ქართველი და უცხოელი სასულიერო პირების (აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი დავითი (მახარაძე), 2015; არქიმანდრიტი იაკობი (იაკობიშვილი), 2009; დეკანოზი ბასილი (ახვლედიანი), 2009; დეკანოზი ბიძინა (გუნიას), 2016; დეკანოზი ნიკოლოზი (ნიკოლაიშვილი), 2015; Deacon Konstantin (Golubev), 2019), ასევე უცხოელი (Haupt, 2015; Haydanka and Tokar, 2016; Larionov, 2015; Lukin, 2015; Petrauskiene and Spukiene, 2015) და ქართველი (ბაკურაძე, 2016; გაგნიძე, 2013; გოგორიშვილი, 2013; გოგობია, 2016; გრძელიშვილი, 2013; გულუა, 2015; მიქელაშვილი 2015; მღებრიშვილი, 2016; პაპაჩაშვილი, 2013; სურმანიძე, 2016; შავიანიძე, 2016; შიხაშვილი, 2013; ჩიხლაძე და კოლუაშვილი, 2016; ცეცხლაძე, 2016; ჭანიძე, 2016; ჭილაძე, 2015) მეცნიერ-ეკონომისტების მიერ.

სამწუხაროა, რომ ისეთ დიდ მეცნიერთან როგორც გერი ნორთი იყო ჩვენმა გუნდმა დაკავშირება ვერ მოვასწარი, მიმდინარე წლის თებერვალში მისი გარდაცვალების გამო. თუმცა, მის თანამოაზრეებთან კომუნიკაცია შესაძლებელია მისი სახელობის ვებ-გვერდზე უფასოდ განვერიანებით (<https://www.garynorth.com/members/login.cfm>). თანამედროვე ციფრული ტექნოლოგიები თანამოაზრეთა იოლად მოძიების საშუალებას ნამდვილად იძლევა, რაც ქრისტიანული ეკონომიკის კვლევის მიმართულებით ახალი სამეცნიერო კავშირების დამყარების საფუძველი შეიძლება გახდეს.

ლიტერატურა:

1. აბბა ალავერდელი მიტროპოლიტი დავითი (მახარაძე) (2015), „მინათ მოქმედება – ანი და ჰოე“, VIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ბათუმი, გვ.11-16 http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/-105327/1/Qristianoba_Da_Ekonomika_2015.pdf
2. არქიმანდრიტი იაკობი (2009) „მეცხვარეობის განვითარება სტეფანწმინდისა და ხევის ეპარქიაში“, V სამეცნიერო კონფერენციის „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“ მოხსენებათა კრებული, თბილისი, თსუ, გვ. 21-23
3. ბაკურაძე ა. (2016) „ქორწინება და განქორწინება – შედეგები და რელიგიური ხედვა“, IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ქუთაისი, გვ. 25-30. https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf16.pdf

4. გაგნიძე ი. (2013), „მართლმადიდებლობა და ეკონომიკა“, გამომც. „უნივერსალი“, თბ., 2013.
<https://dspace.tsu.ge/handle/123456789/1370>
5. გოგორიშვილი ი. (2013) „მართლმადიდებელი ეკლესია და საქართველოს სახელმწიფოს მშენებლობის იდეა“, VII სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-გორი, გვ. 35-40 https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf13.pdf
6. გოგობია რ. (2016) „საკუთარი თავის შეცნობიდან უფლის შეცნობამდე“, IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ქუთაისი, გვ. 49-58. <https://unik.edu.ge/PagePDF/conf/konf16.pdf>
7. გრძელიშვილი ნ. (2013) „რელიგიური ტურიზმი, როგორც მსოფლიო და რეგიონულ ეკონომიკაში საქართველოს ინტეგრაციის ფაქტორი“, VII სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-გორი, გვ. 41-48
https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf13.pdf
8. გულუა ე. (2015) „ერთიანობა მართვის აქტუალურობა და მისი ბიბლიური საფუძვლების გააზრება“, VIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ბათუმი, გვ. 45-49.
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/105327/1/Qristianoba_Da_Ekonomika_2015.pdf
9. დეკანოზი ბასილი (ახვლედიანი) (2009) ეკონომიკის განვითარების პერსპექტივები ბოლნისის ეპარქიაში“, V სამეცნიერო კონფერენციის „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“ მოხსენებათა კრებული, თბილისი, თსუ, გვ. 24-29.
10. დეკანოზი ბიძინა (გუნია) (2016) „ღმერთსა აღიარებენ ვითარმედ იციან,...“ (ტიტე 1,16), IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ქუთაისი, გვ. 11-14. <https://unik.edu.ge/PagePDF/conf/konf16.pdf>
11. დეკანოზი ნიკოლოზი (ნიკოლაიშვილი) (2015) ბაბუნაშვილი, ე. „ვინ, რატომ და რისთვის“ თანაფარდობა „რა, როგორ და ვისთვის“-თან“, VIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ბათუმი, გვ.17-24
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/105327/1/Qristianoba_Da_Ekonomika_2015.pdf
12. მიქელაშვილი მ. (2015) „ბიბლია და გადასახადები, როგორც მორალური კატეგორია“, VIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ბათუმი, გვ. 74-81
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/105327/1/Qristianoba_Da_Ekonomika_2015.pdf
13. მღებრიშვილი ბ. (2016) „ქრისტიანობა და ფიტოთერაპიის განვითარება საქართველოში“, IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ქუთაისი, გვ. 102-105
https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf16.pdf
14. პაპაჩაშვილი ნ. (2016) „შრომისადმი ქრისტიანთა დამოკიდებულების ასპექტები“, VII სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-გორი, გვ. 86-89. https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf13.pdf
15. სურმანიძე ზ. (2016) „ინტერნეტეკონომიკა და ქრისტიანობა“, IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ქუთაისი, გვ. 148-151 https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf16.pdf
16. შავიანიძე დ. (2016) „რელიგიურობა – ქართველი მეურნის მენტალობის მთავარი ნიშანი (დასავლეთ საქართველოს ახალი ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით)“ IX საერთაშორისო

- სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ქუთაისი, გვ. 152-156 https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf16.pdf
17. შიხაშვილი გ. (2013) „თეოლოგიური ეკონომიკის არსი, მიზანი და ამოცანები“, VII სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-გორი, გვ. 107-112 https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf13.pdf
 18. ჩიხლაძე ნ., კოლუაშვილი პ. (2016) „რესურსების შეზღუდულობა – თეოლოგიურ-ეკონომიკური გააზრებისათვის“, IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“ მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ქუთაისი, გვ. 70-75.
https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf16.pdf
 19. ცეცხლაძე მ. (2016) „ქრისტიანული თავისუფლება და ბაზრის უხილავი ხელი“ IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ქუთაისი, გვ. 176-181.
https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf16.pdf
 20. ჭანიძე ქ. (2016) „მევახშეობა – უძველესი დროიდან დღემდე, მისი ტრანსფორმაცია და გავლენა საზოგადოებაზე“, IX საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ქუთაისი, გვ. 183-187
https://www.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konf16.pdf
 21. ჭილაძე ი. (2015) „ბიზნესის სოციალური პასუხისმგებლობა და ქრისტიანობა“, VIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“, მოხსენებათა კრებული, თსუ, თბილისი-ბათუმი, გვ. 169-175
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/105327/1/Qristianoba_Da_Ekonomika_2015.pdf
 22. Golubev, K., “PRIVATE AND PUBLIC PROPERTY IN CHRISTIAN SOCIETY” Proceedings of the 4th International Scientific Conference Papers “Challenges of Globalization in Economics and Business”, TSU, Tbilisi, 2019, pp. 68-72.
 23. Haupt, R., “Business and Christian Faith: a Contradiction?” Proceedings of the 8th International Scientific Conference Papers, Batumi 5-6 September, 2015”, pp. 187-190.
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/105327/1/Qristianoba_Da_Ekonomika_2015.pdf
 24. Haydanka, E. and Tokar, M., The Peace Treaty between Byzantine and the Kievan Rus in the light of the Development of Christianity and Sociopolitical Institutes on the Ancient Ukrainian Lands”, Proceedings of the 8th International Scientific Conference Papers, Batumi 5-6 September, 2016”, pp. 191-193.
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/105327/1/Qristianoba_Da_Ekonomika_2015.pdf
 25. Larionov, D., “The Main Tendencies in the Catholic Economic Thought” Proceedings of the 9th International Scientific Conference Papers, Kutaisi, 5-6 September, 2015”, pp. 215-217.
<https://unik.edu.ge/PagePDF/conf/konf16.pdf>
 26. Lukin, S., “Formation of The Orthodox Doctrine of Social Responsibility of Business”, Proceedings of the 9th International Scientific Conference Papers, Kutaisi, 5-6 September, 2015”, pp. 218-227.
<https://unik.edu.ge/PagePDF/conf/konf16.pdf>
 27. North, G., “An Economic Commentary on the Bible”, A multi-volume exposition, 2012, Third Edition, Point Five Press, <https://www.garynorth.com>
 28. Petrauskiene, R., and Spukiene, R., “Situation of Small and Medium Business in Lithuania and Support for Religious Communities” Proceedings of the 8th International Scientific Conference Papers, Batumi 5-6 September, 2015”, pp. 195-202,
http://dspace.nplg.gov.ge/bitstream/1234/105327/1/Qristianoba_Da_Ekonomika_2015.pdf

Gary North and his Book
“An Economic Commentary on the Bible”

Ineza Gagnidze

TSU, PhD, Associate Professor

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

SUMMARY

Gary North grew up in southern California. He made it his life's work to synthesize Austrian Economics with theological conservatism. We think that getting acquainted with Gerry North's book “Economic Commentaries of the Bible” will become the basis for many more interesting studies for Georgian economists and interested readers.

Keywords: The Bible, Christian economics, economic commentaries.